

Рівненський державний гуманітарний університет
Психолого-природничий факультет
Кафедра біології, здоров'я людини та фізичної терапії

Назва дисципліни	Антропогенна трансформація флори України
Загальна кількість кредитів та кількість годин для вивчення дисципліни	4,0 кредитів/120 годин
Вид підсумкового контролю	залік
Викладач	Ойцюсь Л.В., доцент кафедри біології, здоров'я людини та фізичної терапії
CV викладача на сайті кафедри	http://kbmf-rshu.org.ua/
E-mail викладача:	larysa.oytsyus@rshu.edu.ua
Мова викладання	українська
Консультації	Очні консультації: розклад присутності на кафедрі згідно з графіком консультацій Онлайн-консультації: розклад присутності викладача на спеціальному форумі (в інтернет мережах) згідно з графіком консультацій.

Мета навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Антропогенна трансформація флори України» є навчити студентів-біологів виявляти і аналізувати сьогоденні та довгострокові антропогенні навантаження на флору України.

Завданнями викладання дисципліни є: формування розуміння основних джерел, причин і наслідків антропогенного впливу на флору, визначення шляхів мінімізації негативного впливу людини на рослинність, гармонізації у співіснуванні людини з навколишнім середовищем.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен оволодіти наступними **компетентностями**:

ЗК01 Здатність працювати у міжнародному контексті.

ЗК03 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК04 Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК01. Здатність користуватися новітніми досягненнями біології, необхідними для професійної, дослідницької та/або інноваційної діяльності.

СК03. Здатність користуватися сучасними інформаційними технологіями та аналізувати інформацію в галузі біології і на межі предметних галузей.

СК04. Здатність аналізувати і узагальнювати результати досліджень різних рівнів організації живого, біологічних явищ і процесів.

СК05. Здатність планувати і виконувати експериментальні роботи з використанням сучасних методів та обладнання.

СК06. Здатність прогнозувати напрямки розвитку сучасної біології на основі загального аналізу розвитку науки і технологій.

СК07. Здатність діагностувати стан біологічних систем за результатами дослідження організмів різних рівнів організації

Очікувані результати навчання

Забезпечення програмних результатів навчання (ПРН):

ПРН6. Аналізувати біологічні явища та процеси на молекулярному, клітинному, організменному, популяційно-видовому та біосферному рівнях з точки зору фундаментальних загальнонаукових знань, а також за використання спеціальних сучасних методів досліджень.

ПРН7. Описувати й аналізувати принципи структурно-функціональної організації, механізмів регуляції та адаптації організмів до впливу різних чинників.

ПРН13. Дотримуватися основних правил біологічної етики, біобезпеки, біозахисту, оцінювати ризики застосування новітніх біологічних, біотехнологічних і медико-біологічних методів та технологій, визначати потенційно небезпечні організми чи виробничі процеси, що можуть створювати загрозу виникнення надзвичайних ситуацій.

ПРН16. Критично осмислювати теорії, принципи, методи з різних галузей біології для вирішення практичних задач і проблем.

Програма навчальної дисципліни

Змістовний модуль 1

Тема 1 Вступ. Поняття про флору. Основні ознаки флори.

Тема 2 Синантропізації як наслідок інноваційного природокористування.

Тема 3 Урбанofлора, як тип антропогенно-трансформованої флори.

Тема 4 Адвентизація природної флори України.

Тема 5 Ризики антропогенної трансформації флори.

Тема 6 Визначення оцінки ступеня антропогенної трансформації флори за допомогою індексів синантропізації

Змістовний модуль 2

Тема 1 Фітоіндикація, як метод виявлення ступеня антропогенного навантаження на флору

Тема 2 Антропогенна трансформація лучних фітоценозів

Тема 3 Антропогенна трансформація лісових фітоценозів

Тема 4 Антропогенна трансформація болотних фітоценозів

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Бурда Р.І., Пашкевич Н.А. Чужорідні види охоронних флор Лісостепу України. Київ: Наукова думка, 2015. 120 с.

2. Протопопова В.В. Адвентивні рослини Лісостепу і Степу України. Київ: Наук. думка, 1973. 188 с.

3. Соломаха В. А. Синантропна рослинність України / В. А. Соломаха, О. В. Костильов, Ю. Р. Шеляг-Сосонко. Київ: Наук. думка, 1992. 251с.

4. Протопопова В.В., Мосякін С.Л., Шевера М.В. Фітоінвазії в Україні як загроза біорізноманіттю: сучасний стан і завдання на майбутнє. Київ: Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України, 2002. 28 с.

5. Коцун Л., Кузьмішина І. Синантропна флора Волинської області. Луцьк: Друк ПП Іванюк В.П., 2016. 186 с.

Додаткова література

6. Мамчур З.І. Бріоіндикація забруднення повітря у місті Львові та на околицях / З.І. Мамчур // Вісник Львівського університету. Сер. Біол. 2005. Вип. 40. С. 59–67.
7. Мамчур З.І. Поведінка вищих рослин в умовах урбанізації (на прикладі урбоєкосистеми м. Львова) / З.І. Мамчур, Б.Г. Проць // Український ботанічний журнал. 1996. Т.53, № 5. С. 611–614.
8. Мамчур З.І. Антропогенна трансформація епіфітної бріофлори м. Львова та його околиць / З.І. Мамчур // Вісник Львівського університету. Сер. біол. 2003. Вип. 34. С. 135–141.
9. Протопопова В.В. Адвентизація природних та штучних екосистем Причорномор'я / В.В. Протопопова, М.В. Шевера. // Наук. Вісн. НАУ. 2006. № 93. С. 78 – 88.
10. Протопопова В.В. Види-трансформери у флорі Північного Причорномор'я / [В.В. Протопопова, М.В. Шевера, С.Л. Мосякін, В.А. Соломаха, та ін.] // Укр. ботан. журн. 2009. 66, № 6. С. 770 –782.
11. Протопопова В.В. Інвазійні рослини у флорі Північного Причорномор'я / [В.В. Протопопова, М.В. Шевера, С.Л. Мосякін, В.А. Соломаха, та ін.]. – К.: Фітосоціоцентр, 2009. – 56 с.
12. Екофлора України. Київ: Фітосоціоцентр, 2000-2010. Т. 1-6.
13. Зелена книга України / Під заг. ред. чл.-кор. НАН України Я.П. Дідуха. Київ: Альтерпрес, 2009. 448 с.
14. Червона книга України / [Під загальною редакцією члена-кореспондента НАНУ Я.П. Київ: Глобалконсалтинг, 2009. 912 с
15. Сучасний стан антропогенної трансформації екосистем степового Придніпров'я /Ю. В. Лихолат, Н. О. Хромих, О. О. Дідур, С. І. Оковитий, В. Л. Матюха, В. М. Савосько, Т. Ю. Лихолат. Кривий Ріг: ФОП Чернявський Д.О., 2019. 146 с.

Інформаційні (інтернет) ресурси

<https://www.botany.kiev.ua/doc/shevera40.pdf>

<https://redbook-ua.org>

Система оцінювання

Рівень знань здобувачів вищої освіти оцінюється згідно з Положенням про оцінювання знань і умінь здобувачів вищої освіти РДГУ (https://rshu.edu.ua/files/univer/pol_ocinuvana_znan_umin_zvo_rshu_2018_zamin.pdf).

Підсумкова (загальна) оцінка з навчальної дисципліни є сумою рейтингових оцінок (балів), одержаних за окремі оцінювальні форми навчальної діяльності: поточне та підсумкове оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу під час аудиторних занять та самостійної роботи; оцінка (бали) за виконання практичних завдань; оцінка (бали) за практичну діяльність; оцінка (бали) за участь у наукових конференціях, олімпіадах, підготовку наукових публікацій тощо.

РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Модуль I (залік)

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль 1						Змістовий модуль 2				
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T1	T2	T3	T4	Всього
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	100

Оцінювання за видами діяльності

№ n/n	Вид навчальної роботи	Оціночні бали	Загальне число балів
1	Диктант з модульних блоків	5	5
2	Перевірка готовності студентів до виконання практичних робіт, своєчасне виконання їх завдань та захист	2	10
3	Тестовий контроль з теоретично-практичного курсу	3	30
4	Колоквіум з теоретично-практичного курсу 2-х модулів	5	20
5	Тестовий контроль з теоретично-практичного курсу та розв'язування ситуаційних завдань	5	10
6	Контрольна робота з аудиторної індивідуальної роботи	5	5
7	Контрольна робота з виконання завдання самостійної роботи	5	5
8	Захист завдань ІНДЗ	15	15
Всього		100	

Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Завдання здобувачі вищої освіти мають виконувати і здавати відповідно до графіка освітнього процесу. Перескладання модулів заліків, екзаменів відбувається у терміни ліквідації академічних заборгованостей, визначених кафедрами і деканатами.

Політика щодо академічної доброчесності

Здобувач вищої освіти під час виконання самостійної або індивідуальної роботи повинен дотримуватись політики доброчесності. У разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі.

Силабус розроблено на основі робочої програми навчальної дисципліни

«Антропогенна трансформація флори України» (протокол від “24” червня 2025 року № 7).